

A Fővárosi Ítéltábla a Nyári és Hutter Ügyvédi Iroda, dr. Nyári Péter ügyvéd által képviselt felperesnek, a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda, dr. Havasi Karolin ügyvéd által képviselt alperes ellen biztosítási összeg iránt indított perében a Fővárosi Bíróság 2011. szeptember 20. napján meghozott 24.G.40.879/2010/18.számú ítélete ellen az alperes részéről 19. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 nap alatt 50.000 (ötvenezer) forint + ÁFA mértékű másodfokú perköltséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében 4.325.000 forint és 2009. augusztus 26. napjától számított Ptk. 301/A. § szerinti kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest a Ptk. 536. § (1) bekezdés, 553. § szerint vagyonbiztosítási szerződésen alapuló helytállási kötelezettség címén.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Vitatta a kereset jogalapját és összegszerűségét. Álláspontja szerint biztosítási esemény nem következett be, a Ptk. 544. § (2) bekezdés, a biztosítási szerződés 20. pontja alapján mentesülésre hivatkozott. Hivatkozott az önrészre, és a kamatfizetés kezdőidőpontjának téves meghatározására.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az alperest, fizessen meg a felperesnek 4.325.000 forint tőkét, ezután 2009. augusztus 26. napjától a kifizetésig a

késedelemmel érintett naptári félét megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamat 7%-kal növelt összegét, valamint 202.250 forint perköltséget. Kötelezte az alperest 259.500 forint, a felperest 65.300 forint illetéknek az állam javára történő megfizetésére.

Az ítélet indokolása értelmében a felperes és az alperesi jogelőd között 2005. június 1-i kockázatviselési kezdettel vagyonbiztosítási szerződés jött létre. Tényként állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a felperes 2009. július 21. napján élt kárbejelentéssel a 2008. június 30. napján kötött bérleti szerződés tárgyát képező árokásó munkagép vissza nem szolgáltatása, eltulajdonítása miatt. A Pp. 3. § (1) bekezdésben írtakra figyelemmel megállapította, hogy a felperes szerződője és biztosítottja volt a vagyonbiztosítási szerződésnek, így a tulajdonjogát alátámasztania nem kellett, figyelemmel arra is, hogy a perbeli munkagép biztosított vagyontárgy, ezért a felperes mint jogvitában érdekelt biztosítási szerződés teljesítésére irányuló keresetét érdemben vizsgálta. Miután jogerős büntető ítélet nem született, az elsőfokú bíróság a büntetőeljárásban a cselekmény minősítésének ügydöntő jelentőséget nem tulajdonított. A nyomozati iratokra, a felperesi ügyvezető nyilatkozatára is figyelemmel az elsőfokú bíróság osztotta a felperes álláspontját a biztosítási esemény fogalma és értelmezése körében. A biztosítási szerződés II/1. pontjának a Ptk. 207.§ (1), (2) bekezdés szerinti értelmezése alapján az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a felperes nem számíthatott arra az esetre, hogy a perbeli munkagépet a bérbevevő nem adja vissza, illetve azt más személynek továbbadja. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a biztosítási szerződést és az általános szerződési feltételeket értelmezve ez olyan, a kizárások között nem szereplő kockázati esemény, amely a biztosítási szerződés hatálya alá tartozik. Megállapította, hogy a felperes bizonyította a kárát. Megítélése szerint a Ptk. 544. § (2) bekezdés alkalmazására a szerződés I/8. pontjában foglalt határidő elmulasztása önmagában nem ad alapot, figyelemmel arra, hogy a nyomozás adataiból tényként megállapítható, hogy a munkagép nem lelhető fel. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a bérlő nem tekinthető a szerződési feltételek II/20. pontja és a Ptk. 556. § (2) bekezdés szerinti megbízottnak. Kiemelte, hogy a gépek vagyonbiztosítása üzleti célzattal, kifejezetten azok bérbeadása céljából jött létre. A kárenyhítési, kármegelőzési kötelezettség megszegését sem látta bizonyítottnak. Utalt a felperesi ügyvezető logikus és aggálytalan nyilatkozatára és arra, hogy az alperes olyan normát, jogszabályt nem jelölt meg, amit a felperes a szerződéskötése során megszegett volna, a szerződés 19. pontjára is tekintettel. A szerződés II/1.n) pontját nem látta alkalmazhatónak, mivel a biztosítási esemény nem a gép üzemelésével összefüggésben következett be. Mindezek alapján a lezállított keresetet alaposnak tartva a rendelkező rész szerint marasztalta az alperest.

Az elsőfokú ítélet ellen az alperes nyújtott be fellebbezést, melyben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan a marasztalási összeg 3.097.500 forintra lezállítását kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen állapította meg, hogy a munkagép jogtalan eltulajdonítása, a biztosítási esemény megvalósult, miután a szerződésszegés nem véletlen, váratlan esemény, így nem biztosítási esemény. Fenntartva az elsőfokú eljárásban előterjesztett

ellenkérelmét rámutatott arra, hogy a bérleti szerződés egyes kitételei arra utalnak, hogy felperes mint bérbeadó pontosan tisztában volt azzal, hogy különböző jellegű szerződésszegések a bérlők részéről előfordulhatnak, ezért a bérleti szerződésben biztosítékok, szankciók kerültek kikötésre, továbbá a biztosítási szerződéssel le nem fedett esetekre a bérlő helytállási kötelezettségét kötötték ki. Vitatta, hogy a perbeli eset biztosítási eseménynek minősítése esetén ne lenne megállapítható a biztosítási feltételek II.20. és 21. pontja szerinti mentesülés. Változatlan álláspontja szerint azzal, hogy a bérlő a bérleti szerződés alapján birtokba vette a munkagépet, annak kezelésével kapcsolatban felperes mint biztosított megbízottjává vált. Kiemelte, hogy a bérlő szándékosan szegte meg a bérleti szerződés 4.3. pontjában foglaltakat. Megítélése szerint a biztosítási feltételek II.21. pontja szerinti mentesülési ok is megállapítható a rendelkezésre álló adatok alapján, mivel a felperes ügyvezetője a kármegelőzési kötelezettségét súlyosan gondatlanul megszegte azzal, hogy a számára ismeretlen bérlőnek az ország relatíve távoli pontján való állítólagos munkavégzésre úgy adta át a munkagépet, hogy nem győződött meg a valós munkavégzéshez szükségességről. Vitatta a felperesnek e körben a jogosultság hiányára tett előadását. Vitatta az elsőfokú bíróságnak a bankok gyakorlatára történt hivatkozását. A felperes részéről a kármegelőzési kötelezettség súlyos megszegésének tartotta azt is, hogy a bérleti szerződést szóban úgy hosszabbította meg, hogy a bérleti szerződés erre vonatkozó kikötése ellenére az egy hónapra vonatkozó bérleti díj előre történő megfizettetése érdekében nem intézkedett; az ezzel kapcsolatos magyarázatot nem tartotta elfogadhatónak. A kármegelőzési kötelezettség súlyosan gondatlan megszegéseként értékelte azt, hogy az életszerű kockázatok ellenére felperes nem azonnal tett feljelentést, illetve azonnal nem intézkedett a munkagép visszaszállítása érdekében. Megjegyezte, hogy a felperes által hivatkozott telefonálásokat nem bizonyítja semmi, írásbeli dokumentáció csak 2009. februártól van. Másodlagos fellebbezési kérelmét a biztosítási szerződés 7. pontjára alapította, amelynek értelmében az önrész mértéke 30%, amelynek alapján a munkagép biztosítási összege ezzel csökkentendő, így a biztosítási szolgáltatás összege 3.097.500 forint. A másodlagos fellebbezése tekintetében az alperes arra is hivatkozott, hogy az első fokú ítéletben került megfogalmazásra a jogtalan eltulajdonítás, ezért terjesztette elő ezen fellebbezési indítványát.

A felperes az első fokú ítélet helybenhagyását indítványozta. A jogalap körében fenntartotta az első fokú eljárásban kifejtett álláspontját, míg az összecszerűség körében kiemelte, hogy az első fokú eljárásban az alperes nem vitatta.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg a tényállást. A releváns tényekből helytálló jogi következtetések levonásával hozta meg érdemi döntését. A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

A rendelkezésre álló iratok szerint a peres felek között all risk típusú vagyonbiztosítási szerződés jött létre. A biztosítási feltételek II.1. pontja a biztosítási

eseményt akként határozza meg, hogy a biztosító a biztosított vagyontárgyban bármilyen ok miatt bekövetkezett véletlen, váratlan események által okozott károkat a 2. pontban tételesen felsorolt kizárások kivételével téríti meg. Ezen biztosítási feltétel a Ptk. 207. §-ában foglaltak szerint, különösen a kiterjesztő értelmezés kizártságára figyelemmel volt értelmezhető. A biztosított vagyontárgy kölcsönzésével, bérbeadásával foglalkozó felperesnél a bérbe adott biztosított vagyontárgy vissza nem szolgáltatása, a bérlő által a bérleti szerződés megszegése nem tekinthető olyan cselekménynek, amellyel a felperesnek minden körülmények között számolnia kellett. Emiatt a bérlet tárgyának vissza nem szolgáltatása a felperes szempontjából véletlen váratlan eseménynek minősül. A biztosítási szabályzat a biztosítási esemény meghatározásánál bármely ok miatt bekövetkezett véletlen, váratlan eseményt biztosítási eseménynek minősít, a tételes kizárások között pedig a szerződésszegés nem szerepel. Így az alperes arra nem hivatkozhat, hogy a biztosított vagyontárgy bérletével üzletszerűen foglalkozó és kifejezetten erre vagyontárgybiztosítást kötő felperesnél a bérlő azon szerződésszegése, hogy a bérlet tárgyát nem szolgáltatja vissza, nem minősül biztosítási eseménynek. Önmagában a bérleti szerződésnek az egyes pontjai, az abban foglaltak nem adnak alapot a biztosítási esemény kizártságának megállapítására, figyelemmel arra is, hogy a biztosítási szerződésben a vagyontárgy bérbeadása mint kizáró körülmény kifejezetten nem szerepel. A bérlő cselekménye büntető jogi minősítésének a biztosítási esemény bekövetkezése körében nincs jelentősége. A biztosítási feltételek biztosítási esemény megfogalmazása értelmében az alperes nem kifejezetten lopáskarra vagy csalásra, illetőleg sikkasztásra mint biztosítási eseményre vállalt kockázatot. Ilyen fogalmakat maga a biztosítási feltétel a biztosítási esemény megfogalmazásánál nem tartalmaz, sem egyéb ilyen fogalom-meghatározás sincs a biztosítási feltételekben.

A Ptk. 423. §, illetőleg 474. § (1) bekezdése alapján a bérlet és a megbízás két eltérő jogviszony. Ebből következően a bérlő és a megbízott nem azonos; a megbízott és a bérbevevő jogállása eltérő. A megbízást a megbízó utasításai szerint és érdekeinek megfelelően kell teljesíteni, mellyel szemben a bérlő nem a bérbeadó érdekében veszi bérbe a vagyontárgyat, hanem azért, hogy időlegesen, díj ellenében használja. Ebből következően a bérlő nem tekinthető jelen esetben a biztosított, azaz a bérbeadó megbízottjának. Ezért a biztosítási feltételeknek a megbízottra vonatkozó mentesülési feltétele nem volt alkalmazható a jelen jogvitára. Ebből az is következik, hogy a bérlő magatartása a felperes terhére nem róható. A felperes mint biztosított a kármegelőzési kötelezettsége körében az általában elvárható magatartást kellett, hogy tanúsítsa. Ennek megítélésénél nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes üzletszerűen munkagépek kölcsönzésével foglalkozó cég. A felperes érdeke így az volt, hogy minél többször, illetőleg minél hosszabb bérleti időre adja bérbe az adott biztosított vagyontárgyat. A felperesnek mint bérbeadónak az üzleti tevékenységére is figyelemmel nem lehetett feladata kutatni, hogy milyen célból veszi igénybe az adott személy az adott munkagépet, és nem is volt elvárható, hogy a bérlőnél eljárva kutakodjon, hogy mire, milyen körülmények között, hol kívánja igénybe venni, illetőleg használni azt. Miután a felperes gépkölcsönzéssel foglalkozó gazdasági társaság, így lényegében ezen

tevékenységből okszerűen következik, hogy számára a bérlők ismeretlenek. Így nem róható a felperes terhére, hogy ismeretlen bérlőnek adta bérbe a gépet, és hogy nem győződött meg arról, hogy munkavégzéshez viszik-e el, hiszen a felperes szempontjából az irreleváns, hogy a gépet bérleti idő alatt milyen időtartamban használják ténylegesen munkavégzésre. Az pedig a bérlet tárgyának jellegéből következik, hogy az munkavégzésre használható. Az alperes által a felperestől számon kért magatartás a gépkölcsönző üzleti tevékenységen túlmutat, ennek elmulasztása a kármegelőzési kötelezettség körében nem értékelhető a terhére.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint a bérleti szerződés meghosszabbítása tekintetében sem volt megállapítható a kármegelőzési kötelezettség megszegése. A Ptk. bérletre vonatkozó szabályai alapján bérleti szerződés szóban megköthető, kötelező írásbeli alakot a Ptk. nem rendel, ebből következően a szerződés módosítása is történhetett szóban. Figyelemmel a felperes, illetőleg a bérlő telephelyének távolságára és a bérlet tárgyára is, nem volt annak indokolatlan a bérleti szerződés szóban, telefonon történő meghosszabbítása. Ebből következően az általános elvárhatóság mint kármegelőzési kötelezettségi mérce sem került megsértésre. A rendelkezésre álló adatok szerint a bérlet tárgyának visszaszolgáltatásában a bérlő késlekedése, figyelemmel a bérleti szerződés meghosszabbítására, a bérlet tárgyára és arra, hogy a felperes próbált intézkedni a bérlet tárgyának visszaszerzése érdekében, nem tekinthető oly mértékű késlekedésnek és ehhez képest a kárbejelentés időpontja is oly mértékű késlekedésnek, amely alapot adna az alperes mentesülésére. Olyan tényadatok nem merültek fel, amelyből a felperesnek mint bérbeadónak egyértelműen arra kellett volna következtetnie, hogy a gépet a bérlő egyáltalán nem adja vissza, azt eltulajdonítási szándékkal, illetőleg a visszaadás szándéka nélkül vitte el a felperestől. Amikor a felperesben kellő idő után erős gyanú fogalmazódott meg abban a vonatkozásban, hogy a gépet már nem kapja vissza, azt követően a kárbejelentést a másodfokú bíróság megítélése szerint késlekedés nélkül megtette. A másodfokú bíróság utal arra is, hogy a jelen peradatok mellett az sem állapítható meg, hogy a gép visszaszolgáltatásának elmaradásának mint káresemény bekövetkezése, annak körülményei kideríthetetlenül váltak volna. Az a tény, hogy a káresemény azáltal következett be, hogy a bérlő nem adta vissza a gépet, és az azért nincs is meg, mert harmadik személynek továbbadta, a kárbejelentés időpontjától függetlenül megállapítható volt.. A Ptk. 544. § (2) bekezdés értelmébe a biztosító kötelezettsége akkor nem áll be, amennyiben a biztosított az (1) bekezdés szerinti kötelezettségét nem teljesíti, és emiatt lényeges körülmények kideríthetetlenül válnak. Az alperesnek ezen együttes feltételek fennállását kellett bizonyítania, azt hogy a biztosított kárbejelentési kötelezettségének nem teljesítése, illetőleg késedelme miatt váltak lényeges körülmények kideríthetetlenül. Ez utóbbi körülmény pedig a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem volt kétséget kizáróan bizonyított. Mindezek kiemelésével a biztosítási esemény bekövetkezését, a mentesülés kizártságát és így az alperes biztosítási szolgáltatás-teljesítési kötelezettségét az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével megalapozottan állapította meg.

A másodlagos fellebbezés vonatkozásában a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy az önrész mértékét a biztosítási feltételek lopás és részlopás esetén a kárösszeg 30%-ában határozza meg. Azonban azt, hogy mit kell lopásnak, illetőleg részlopásnak tekinteni, azt a biztosítási feltételek nem határozzák meg. A másodfokú bíróság fentebb már utalt arra, hogy a biztosítási eseményként sem lopás, sem részlopás nem került meghatározásra. Biztosítási eseménynél lopás fogalmat a biztosítási feltétel nem nevesít. Mindebből következően az önrészesedés mértékének meghatározásánál a lopás, illetőleg részlopás köznap, illetőleg büntetőjogi értelmét, fogalmát kellett irányadónak tekinteni. A rendelkezésre álló iratok alapján büntetőjogi, illetőleg ezzel lényegében azonos köznap értelemben vett lopás bekövetkezése nem bizonyított. A csalás, illetőleg a sikkasztás külön, a lopástól eltérő büntetőjogi fogalom, így tehát a csalás és a sikkasztás nem minősíthető lopásnak. Az tény, hogy vádemelés csalás miatt történt. Mindebből, valamint a káresemény bekövetkezésének módjából pedig okszerűen következik, hogy a biztosítási feltételek önrészesedésnél meghatározott lopás és részlopás kár a jelen esetben kétséget kizáró módon nem volt megállapítható..

A biztosítási feltételek jogtalan eltulajdonítás fogalmát nem használják. A felek közötti jogvita elbírálására a biztosítási szerződés, annak kikötései voltak az irányadók, így az önrészesedés tekintetében is a biztosítási feltételek alapján azoknak a Ptk. 207. § (1) - (4) bekezdése szerinti értelmezésével kellett a jogvitát elbírálni. Ebből következően annak, hogy az első fokú ítélet „jogtalan eltulajdonítás” megfogalmazást használt, ez önmagában nem ad alapot a másodlagos fellebbezési kérelem megalapozottságának megállapítására.

Mindezek miatt az önrészesedés mértékére a lopás, részlopás kár esetére meghatározott mérték nem volt alkalmazható

A fentiek kiemelésével a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a másodfokú perköltségről a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján határozott, melyben a felperest képviselő ügyvéd díját számolta el a Pp. 75. § (2) bekezdés alapján a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5), (6) bekezdése és 4/A. § (1) bekezdése alapján a pertárgyértékhez képest kifejtett ügyvédi tevékenységre figyelemmel csökkentett összegben.

, 2012. február 9.

. Németh László sk.

a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.  
sk.

Dr. Molnár Ágnes

előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:

Réczi Imréné  
bíróági ügyintéző